

„Glejte jo, ki jo iščem!“ zakliče princ; „Izgubila je zlat čreveljček; pogledjmo, če se prilega nogi ta, ki smo ga našli.“

Tu potegne iz žepa čreveljček, ki ga je pobral služabnik. Da ga Pepelčici, ki ga obuje, in on spozna, da je njen.

Sedaj prosi princ za njeno roko, in oče in mati ne moreta odreči. Pepelčica prinese svojega ptička, istotako vse bogastvo, ki ga je dobila od stare žene in gre za princem.

Imeli so sijajno svatbo in so tudi z očetom, materjo in starejšo sestro Pepelčice dobro ravnali, prav kakor bi ji bili ti vedno dobri.

Domotožje.

*Tamkaj sredi polja
drobna vas leži,
tam pri beli cerkvi
„ave“ že zvoni.*

*Prav vasica taka
vas je rojstvena,
a do te vasice
je devet gorá!*

*Da sem lahka ptica,
bi poletel tja —
to bi gledal očka,
očka, mamica!*

Bogumil Gorenjko.

I. P. CVETAN:

Važnost železnic za promet in kulturo.

važna iznajdba devetnajstega stoletja so železnice.

Dokler ni bilo železnic, so ljudje težko občevali med seboj. Ako so hoteli priti iz enega kraja v drugi kraj, so potrebovali več ali manj mesecev, kakor je bila oddaljenost krajev; ni bilo pač železnic, če so pa bile ceste, so bile slabe, da se je težko po njih vozilo, ako pa sploh cestni bilo, tedaj se je moralo iti čez travnike in gozdove, kar pa je bilo jako težavno in nevarno zaradi razbojnikov, ki jih je v tistih časih kar mrgolelo. Če je pa zašel človek na travniku do kakega močvirnatega kraja in ni mogel dobiti izhoda naprej, se je moral obrniti nazaj in izbrati drugo daljšo smer.

Vse blago so morali prepeljavati v tistih časih, ko še ni bilo železnic, na vozovih; obložiti so morali več vozov, da so prepeljali toliko blaga, kakor ga sedaj prepelje en sam železniški voz. Ker so bile ceste napravljene po takih krajih, kjer ni svet preveč hribovit, so bili skoraj najlepši kraji ljudem neznan. Sedaj pa, ko drži do vsakega večjega in važnejšega kraja železnica, je vse drugače.

Za majhno ceno se pripelje potnik v par urah v oddaljeni kraj, ki bi do njega potreboval peš en dan ali celo dva dni. Poleg tega je zavarovan pred slabim vremenom, razbojniškim napadom in sploh pred vsemi nezgodami, ki bi ga morda presenetile na pešpoti. Sicer čujemo tudi o nesrečah in nezgodah na železnici; pa te nezgode so proti onim, ki so jih trpeli ljudje pred devetnajstim stoletjem na pešpoti, le majhne.

Blago pošiljamo po železnica hitro in brez vsakih težkoč v daljne kraje, iz enega dela sveta v drugega. Trgovci lahko trgujejo z najrazličnejšim blagom, ker ga dobe po železnici hitro in z malimi stroški.

Kjer so železnice, so nastala zaradi prometa velika mesta, in lepi kraji so se odkrili, ki so bili do tega časa ljudem neznani.

Velikega pomena so železnice tudi glede denarne pošiljatve. V prejšnjih časih so pošiljali denar in druge poštno stvari po poštnih vozovih; to je bilo jako nevarno. Ako so zvedeli razbojniki, ki so se skrivali ob cestah, da pride s pošto mnogo denarja, so se pripravili na pripravnem kraju na napad na poštni voz. Postiljona so ubili, denar pa odnesli.

Največje važnosti pa so železnice v vojnem času. Poprej so potrebovali vojaki mnogo časa, preden so dospeli na bojišče; v tem času je sovražnik že lahko vse pokončal. Sedaj pa dospejo na bojišče po železnici v nekoliko dneh, ne da bi bili utrujeni. Zato ima skoro vsaka država svojo obmejno železnico, da v slučaju napada sovražnikovega hitro pošlje vojsko na dotični kraj.

Z iznajdbo železnic se je razvil promet vseh vrst; pospešili sta se obrt in trgovina.

Železnice so torej ena izmed najvažnejših iznajdb preteklega stoletja. Narodi so stopili v bližnjo dotiko med seboj, zaradi česar se je začela širiti kultura po vsem svetu,

Parni stroj, ki provzroča, da se gibljejo železniški vozovi, je lokomotiva, ki jo je izumil Anglež Stephenson l. 1814.

O škratu.

*Sred poljane širne
vetrček je blodil,
skozi zlato žito
pa je škratec brodil.*

*In med žitom maku
kapico je snel,
pa kot Turek s fesom
se pokrtil vesel.*

*Vetrček pa tiho
k škratcu je priplul
in mu — nagajivček —
kapico razsul ...*

Ognjeslav Gruden.

